

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Attempt **all** questions.
 2. **All** questions carry **equal** marks.

- Q.1 Describe the socio-economic conditions of Maharashtra in the nineteenth century.
OR
Examine the development of administration and judiciary in the early phase of British rule in Maharashtra.
- Q.2 Evaluate the principles and work of the Prarthana Samaj.
OR
Analyse the role of thinkers of Maharashtra in the emergence of Economic Nationalism.
- Q.3 Explain how Maharashtra responded to Gandhian Movements during 1920 to 1947.
OR
Write an essay on Samyukta Maharashtra Movement.
- Q.4 Discuss the contribution of social reformers in Maharashtra towards the emancipation of women.
OR
Bring out the achievements of Rajarshi Shahu Maharaj and Dr. B.R. Ambedkar towards the upliftment of depressed classes.
- Q.5 Attempt any **two** short notes.
- a) Peasant Uprising of 1875.
 - b) Satyashodhak Samaj.
 - c) Revolutionaries in Maharashtra.
 - d) Contribution of Maharshi D. K. Karve and Karmaveer Bhaurao Patil in education.

TURN OVER

2

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. एकोणिसाव्या शतकातील महाराष्ट्राच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीचे वर्णन करा.
किंवा
ब्रिटीश राजवटीच्या सुरुवातीच्या काळात झालेल्या प्रशासन आणि न्यायव्यवस्था यांच्या विकासाचे परीक्षण करा.
२. प्रार्थना समाजाची तत्वे आणि कार्य यांचे मूल्यमापन करा.
किंवा
आर्थिक राष्ट्रवादाच्या उदयात महाराष्ट्रातील विचारवंतांच्या भूमिकेचे विश्लेषण करा.
३. १९२० ते १९४७ या काळातील गांधीवादी चळवळींना महाराष्ट्रात कसा प्रतिसाद मिळाला ते स्पष्ट करा.
किंवा
संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीवर निबंध लिहा.
४. स्त्रियांच्या उन्नतीसाठी महाराष्ट्रातील समाज सुधारकांनी दिलेल्या योगदानाची चर्चा करा.
किंवा
दलितांच्या उध्दारासाठी राजर्षी शाहू महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केलेल्या कार्याचा आढावा घ्या.
५. कोणत्याही दोन टिपा सोडवा.
अ) १८७५ चा शेतकरी उठाव.
ब) सत्यशोधक समाज.
क) महाराष्ट्रातील क्रांतिकारक.
ड) महर्षी धों. के. कर्वे आणि कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे शिक्षण क्षेत्रातील योगदान.